

kmetijski obrt. Na žagah se pa tudi prirodni pridelek (lesovina, plohi) nikakor ne izpremeni v obrtno blago; deske, podnice niso še obrtni pridelki, nego so surovo blago, pripravljeno za prodajo. Vsak obrtnik daje svojim izdelkom posebne podobe in oblike, a kmetovalec požaga plohe v deske, njegovo žagarstvo ni nič drugega, nego kmetijski obrt in namen mu je, prodajati kmetijske pridelke.

K. Lubec.

Iz sodno-zdravniške prakse.

Piše med. dr. Fran Zupanc.

(Dalje.)

Neredkokrat kedo drugemu prereže vrat ter ga na ta način umori. Zvršiti je najlažje tak umor na spečih ali drugače brez-zavestnih osebah in tedaj naletimo tudi prav redkokrat na znamenja obrambe ali na druge anatomske opore, iz katerih bi bilo sklepati na umor. Smer rane, sosebno ako je zlodejec stal za vzglavjem speče osebe, izide lahko povse tako, kakor pri samomoru, akoprem pri le-tem popolnoma poprečne in proti obema stranema somerne rane venderle težje nastanejo, nego li pri umoru, pri katerem zopet bolj pogostem nahajamo globoke, do hrbtenice segajoče rane. Tudi se ptuji roki posreči vsekakor lažje nego svoji, da se na mah prereže vse mečje, da, celó vreže v hrbtenico. Težje je umoriti bdeče in take osebe, ki se mogó braniti. Pri njih je torej najti skoraj redno znamenje poskušene obrambe; napadenec hlepi namreč uže instinktivno po roki zlodejčevi, oziroma po nožu in tako torej prav lahko preostanejo ureznine na prstih, sosebno na dlaneh in te ureznine, ker jih pri samomoru ni, nam lahko takoj razjasnijo položaj. In vrhu tega zapazimo v takih slučajih čestokrat — celó redno — na vratu več ureznin, katerih lega in nepravilna smer nam da slutiti, da je tu delovala ptuja roka.

Pri vprašanji, je li samomor ali umor, nam lahko nekaterokrat razjasnijo situvacijo krvni sledovi na mrličih ali v obližji njegovem. Tako n. pr. pač ni lahko misliti, da bi se roka,

s katero si prerežeš vrat, ne oskrunila s krvjo, sosebno tedaj ne, kedar so bile poškodovane večje žile; kar izključiti moremo pa to seveda le tedaj, ako najdemo več globokih ureznin, ker tedaj se je gotovo večkrat roka približala krvavečemu mestu. Po sebi je umevno, da sta tudi pri umoru roki žrtve lahko krvavi, bodisi da se je umorjenec skušal braniti, bodisi da je grabil instinktivno po poškodovanem vratu; a roki sta lahko še-le pozneje prišli v dotiko s krvjo, v kateri navadno najdemo mrliča.

Prav redkokrat naletimo na samomorca, ki bi bil še nož v roki obdržal; a tudi to se je uže pripetilo. Zgodilo se je pa tudi, da je morilec, hoteč odvrniti sum umora, stisnil žrtvi še-le pozneje nož v roko. Taylor pripoveduje tak slučaj, ki pa je bil vendar takoj povse jasen, ker so bile na dlanih plitve ureznine in je dotični nož v pesti narobe tičal tako, da je bil zavrnjen til proti truplu.

More li kedo še zakričati s prerezanim vratom? Za vse slučaje, v katerih je bila prodrla rana v jabolko ali sapnik, vprašanja nikakor ne gre naravnost zanikati. Zgodi se namreč lahko, da se rana vsaj za trenutek tolikanj zatvori, da dotičnik lahko izpregovori ali zakriči in to takrat, ako se je obližnje mečje nekoliko rani primaknilo, ali pa tedaj, ako je dotičnik nekoliko vrat vpognil.

Čestokrat zvrši se samomor tako, da si prereže poje-dinec žile v sklepnih pregibih,¹⁾ sosebno na lehtu (komolci) in v zapestji. Takih ureznin videti je največkrat na levem lehtu, a tudi na obeh rokah, to pa seveda samo takrat, ako niso pre-rezane vse kite na rokah, kedar so torej poškodovane zgol kite površne prstne upogibnice.²⁾

Mrtvec čestokrat ima ureznine na lehtih in zajedno tudi na vratu. Takrat bi skoraj kar naravnost izključili silovito de-janje, započeto od tretjega, in to zategadelj, ker ni verjetno, da bi kedo potem žrtvi, ko jej je vrat prerezal, prerezal še žile v sklepnih pregibih, češ, da se je dotičnik sam usmrtil. Kedar torej vidimo koga z urezninami v sklepnih pregibih, sodimo lahko takoj na samomor. Da pa absolutno tudi tu ni izključiti

¹⁾ *Gelenksbeugen.* ²⁾ *Der oberflächliche Fingerbeuger.*

umora, svedoči slučaj iz Prage, ki ga pripoveduje Hofmann. Oče je umoril svoje 4 otroke, prerezavši jim vrat in pa sklepne pregibe, med temi, kar se pri samomoru pač ne pripeti, tudi podkolence¹⁾; usmrtil je na to tudi sebe samega.

Redkokedaj se samomorec zabode, rekše zakolje; a zvrši se takim načinom čestokrat umor ali uboj, in to treba torej razsojajoč take smrti posebno uvaževati. Za tak način samomora si izvoli dotičnik največkrat posrčje²⁾, redkejše vrat (prav redkokedaj druga mesta), torej uprav dele trupla, katere si najrajše tudi ptuja roka izbere za silovita dejanja. Treba nam torej v takih slučajih sosebnno opasnim biti, uvažajoč mesto, na katerem je ubod, smer rane proti globočini — smer prebodne cevi — in sploh vse okolnosti slučaja. Ako je bila n. pr. pred storjenim ubodom obleka nad dotičnim mestom odstranjena, sumno je to vsekakor za samomor, a urivala bi se misel na umor takrat, kedar je dotično bodalo, predno je na golo prišlo, predreti moralo n. pr. debelo suknjo.

Jako pogostni način samomora je ta, da se kedo ustrelji. V to se uporablja največkrat kratko strelno orožje, pištola, revolver; lovske in vojaške puške v to niso namreč tako priročne in treba je večkrat posebnih priprav, da jih kedo sploh sprožiti more. Časih izbere si pojedinec takšno posebno strelilo, da nam je takoj jasna situacija. Hofmann je raztelesil dva samomorca, ki sta se ustrelila s pištolo, prirejeno v ta namen prav priprosto iz velikega otlega ključa. Nekoč uporabil se je v to celo otroški top. Tudi po projektilu da se sklepati čestokrat brez dvojbe na samomor. Tako n. pr. ni verjetno, da bi kedo, ki namerava koga ustreliti, nabil puško s kamenčki, peskom, da še celo z vodo. One redke smrtne strelne poškodbe, po katerih ni koža prestreljena, opazimo zgol le na samomorcih, ki so v naglici in razburjenosti pozabili, nabiti orožje s projektilom. Kakor Hofmann pripoveduje, ustrelil se je na Dunaji 40letni mož s pištolo, nastavivši jo v obližje leve prsne bradavice. Tam je bila koža za dlan zakajena, črnorjava, a nikjer ni bilo najti ustreline. Spodaj ležeče mečje je bilo s krvjo podpluto in zmečkano, rebreni hrustanci bili so strti; v osrčniku³⁾ za pol litra krvi,

¹⁾ *Kniekehle.* ²⁾ *Herzgegend.* ³⁾ *Herzbeutel.*

srce skrčeno, na njegovi prednji plati pod venčasto odvodnico¹⁾ dve za grah veliki razpoki, stegajoči se v dupline obeh prekatov,²⁾ kjer je bilo gredje³⁾ mišičnatih srčnih sten razrovano. Samomorec se ustrelil največkrat v glavo ali v posrčje, in na glavi navadno v čelo ali sence, redkejše v usta ali podbradek, in le prav izjemno nastavi si orožje na težko dosežne dele telesa. Ker se skoraj vedno nastavi orožje neposredno na dotični del trupla, kažejo se pri takih strelnih poškodbah vsa znamenja, katera se pojavljajo pri strelih iz bližine. Čestokrat sta roki takega samomorca zakajeni od smodnika in to sosebno pri strelih iz pištol, a tudi večjih revolverjev, ker manjši revolverji ne počrnijo čisto nič ali pa le celo neznatno. Roki sta pogostem opraskani ali pa tudi hujše poškodovani in to, bodisi ker se je razpočila prenabita cev, bodisi ker je odletelo prenabito orožje, provzročujoč osobito opraske in oguline na palci in kazalci one roke, ki je sprožila strelno orožje; takšne, sosebno pa večje poškodbe nastanejo tudi lahko po odletu kostnih drobirjev na imenovano roko, ki je bila stoprav v istem trenutku najbližje prizadete kosti.

(Dalje prihodnjič.)

¹⁾ *Kranzarterie.* ²⁾ *Herzkammer.* ³⁾ *Balkenwerk.*

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) **Motena posest: Dovolitev, potrebna v pridobitev posesti (§ 313. obč. drž. zak.) na reči družbe, mora izhajati od zastopstva družbe. Tudi „in possessorio summarissimo“ je navesti v obravnavi okolnosti, o katerih je zaslišati priče.**

V pravdi Matije P. proti «Laibacher Rohrschützengesellschaft» zaradi motene posesti je m. del. okrajno sodišče Lj. s konečnim odlokom z 18. okt. 1888, št. 24577 spoznalo: Tožena družba mora pripoznati, da je tožitelj zadnji faktični posestnik pravice peš-pota po družbinih parcelah 1295/9 (parifikat njive), 1395/7 (gozd) in